

Klassieke Olympiaden 2022-2023

Pensum Grieks

Finale

Inleiding

Strepsiades is bij Socrates in de leer gegaan, met de bedoeling voldoende redeneertrucs te leren om zijn schuldeisers af te poeieren. Hij blijkt echter zo'n slechte leerling dat Socrates hem van school stuurt en de Wolken adviseren hem zijn zoon Pheidippides door Socrates te laten onderwijzen. Dit was eerst ook de bedoeling geweest van Strepsiades, maar Pheidippides had toen geweigerd. Nu oefent Strepsiades echter zo'n grote druk op zijn zoon uit dat deze er niet meer onderuit kan en samen gaan ze naar Socrates' school. Voor de school wonen ze een discussie bij tussen de κρείττων λόγος (de sterke positie) en de ἥττων λόγος (de zwakke positie). Een van de doelstellingen in het onderwijs van de sofisten (tot wie Socrates in de Wolken ook wordt gerekend) was geformuleerd als τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν, "de zwakkere positie de sterkere maken". Dit houdt in dat je door de juiste redeneertrucs toe te passen een inhoudelijk zwakke positie zo kunt presenteren dat je daarmee de juryleden laat geloven dat deze positie sterker is dan die van de tegenstander, hoewel die laatste eigenlijk gelijk heeft. In de voorstelling die Aristophanes biedt (een voorstelling die bij het grote publiek gangbaar was), is de ἥττων λόγος synoniem met onrechtvaardigheid en de κρείττων λόγος met rechtvaardigheid. Een hedendaags voorbeeld van iemand die de methode van de ἥττων λόγος toepast, is Donald Trump, die klinkklare leugens zodanig weet te verpakken dat miljoenen mensen hem geloven.

De ἥττων λόγος belooft aan Strepsiades dat hij Pheidippides alle kneepjes van het vak zal bijbrengen. Hoewel Pheidippides nog steeds weinig enthousiast is, gaat hij met de ἥττων λόγος mee naar binnen in Socrates' school. Het koor voorspelt Strepsiades dat hij daar spijt van zal krijgen.

Anders dan zijn vader pikt Pheidippides de lessen in Socrates' school goed op. Strepsiades komt de

gediplomeerde Pheidippides van school ophalen en gaat vol verwachting met hem naar huis. Met hulp van zijn zoon weet hij twee schuldeisers af te poeieren. Maar dan gaat het mis. Op een gegeven moment komt Strepsiades kermend het huis uit en vertelt hij dat zijn zoon hem een flink pak slaag heeft gegeven. Pheidippides komt ook naar buiten en ontkent dit niet; sterker nog, hij beweert dat hij kan bewijzen dat een zoon het recht heeft zijn ouders te mishandelen. Op dat punt begint de onderstaande passage.

Enkele taalkundige bijzonderheden bij Aristophanes

1. De dativus meervoud van de eerste en tweede declinatie heeft vaak de uitgang -αισι(ν) of -οισι(ν).
2. De zogeheten deictische iota wordt veel gebruikt. Deze iota komt als suffix achter een aanwijzend voornaamwoord of bijwoord, bijvoorbeeld τουτουί, ἐνθαδί. De deictische iota geeft extra nadruk aan het woord waar het als suffix aan verbonden is: díé, dáár. Zie bijvoorbeeld τουτί (r. 1409).
3. Vaak komt elisie voor, bijvoorbeeld r. 1409 πρῶτ' (= πρῶτα); dit wordt in de aantekeningen verder niet aangegeven.
4. Ook vindt men geregeld crasis, bijvoorbeeld r. 1414 τοῦμόν (= τὸ ἐμόν).
5. Wanneer er sprake is van levendige dialoog, haakt de ene spreker vaak snel in op wat de ander zegt, iets wat ook in hedendaags Nederlands heel gewoon is. Dan moet je dus elementen uit het voorafgaande aanvullen. Dat wordt in de aantekeningen soms aangegeven, maar vaak is uit het geheel duidelijk wat de bedoeling is. Zie bijvoorbeeld r. 1409-1410. Pheidippides vraagt aan Strepsiades παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπτες; Hierop antwoordt Strepsiades met ἔγωγέ σ'; in volledige vorm luidt dit antwoord ἔγωγέ σ' <ἔτυπτον παῖδα ὄντα>.
6. De tweede persoon enkelvoud indicativus medium praesens eindigt op -ει. Zie bijvoorbeeld r. 1441 ἀχθέσει.

Bij toneelteksten worden allerlei verschillende metra gebruikt, die niet bekend worden verondersteld bij de Klassieke Olympiade. De gesproken passages zijn vaak echte dialogen, waarin sprekers om beurten slechts een of enkele regels spreken. Het gebeurt ook regelmatig, vooral in passages waarin de personages behoorlijk verhit zijn, dat de sprekers elkaar binnen een vers onderbreken.

De sprekers worden aangeduid met afkortingen:

Στ. = Στρεψιάδης

Φε. = Φειδιππίδης

Χο. = Χορός: het koor van de Wolken

Wanneer in een vers meer dan één spreker aan het woord is, wordt het vers op verschillende regels afgedrukt. Zo is vers 1410 verdeeld over Strepsiades en Pheidippides.

Tekst

1409 **Φε.** Καὶ πρῶτ' ἐρήσομαί σε τουτί· παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπτες;

1410 **Στ.** Ἐγωγέ σ', εὐνοῶν τε καὶ κηδόμενος.

1410b **Φε.** Εἰπέ δή μοι,

1411 οὐ κάμῃ σοὶ δίκαιόν ἐστιν εὐνοεῖν ὁμοίως
τύπτειν τ', ἐπειδήπερ γε τοῦτ' ἔστ' εὐνοεῖν, τὸ τύπτειν;
Πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῶον εἶναι,
τοῦμόν δὲ μή; Καὶ μὴν ἔφυν ἐλεύθερός γε κάγώ.

1415 “Κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' οὐ κλάειν δοκεῖς;”
Φήσεις νομίζεσθαι σὺ παιδὸς τοῦτο τοῦργον εἶναι·
ἐγὼ δέ γ' ἀντίποιμ' ἂν ὡς δις παῖδες οἱ γέροντες·
εἰκός τε μᾶλλον τοὺς γέροντας ἢ νέους τι κλάειν,
ὄσῳπερ ἐξαμαρτάνειν ἦττον δίκαιον αὐτούς.

1420 **Στ.** Ἄλλ' οὐδαμοῦ νομίζεται τὸν πατέρα τοῦτο πάσχειν.

Φε. Οὐκ οὐκ ἀνὴρ ὁ τὸν νόμον θεῖς τοῦτον ἦν τὸ πρῶτον,
ὥσπερ σὺ κάγώ, καὶ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιούς;
Ἐττόν τι δητ' ἔξεστι κάμοι καινὸν αὖ τὸ λοιπὸν
θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσιν, τοὺς πατέρας ἀντιτύπτειν;

1425 Ὅσας δὲ πληγὰς εἶχομεν πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι,
ἀφίεμεν, καὶ δίδομεν αὐτοῖς προῖκα συγκεκόφθαι.

- σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τᾶλλα τὰ βοτὰ ταυτί,
ὡς τοὺς πατέρας ἀμύνεται· καίτοι τί διαφέρουσιν
ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλὴν γ' ὅτι ψηφίσματ' οὐ γράφουσιν;
- 1430 **Στ.** Τί δῆτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἅπαντα μιμεῖ,
οὐκ ἐσθίεις καὶ τὴν κόπρον κάπῃ ξύλου καθεύδεις;
- Φε.** Οὐ ταυτόν, ὃ τᾶν, ἐστίν, οὐδ' ἂν Σωκράτει δοκοίη.
- Στ.** Πρὸς ταῦτα μὴ τύπτ'· εἰ δὲ μή, σαυτόν ποτ' αἰτιάσει.
- 1434 **Φε.** Καὶ πῶς;
- 1434b **Στ.** Ἐπεὶ σὲ μὲν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν,
1435 σὺ δ', ἣν γένηταί σοι, τὸν υἱόν.
- 1435b **Φε.** Ἦν δὲ μὴ γένηται,
1436 μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, σὺ δ' ἐγχανῶν τεθνήξεις.
- Στ.** Ἐμοὶ μὲν, ὧνδρες ἥλικες, δοκεῖ λέγειν δίκαια·
κάμοιγε συγχωρεῖν δοκεῖ τούτοισι τὰπεικῆ.
Κλάειν γὰρ ἡμᾶς εἰκός ἐστ', ἣν μὴ δίκαια δρῶμεν.
- 1440 **Φε.** Σκέψαι δὲ χιτέραν ἔτι γνώμην.
- 1440b **Στ.** Ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι.
- 1441 **Φε.** Καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχθέσει παθὼν ἃ νῦν πέπονθας.
- Στ.** Πῶς δῆ; Δίδαξον γὰρ τί μ' ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις.
- 1443 **Φε.** Τὴν μητέρ' ὥσπερ καὶ σὲ τυπτήσω.
- 1443b **Στ.** Τί φῆς, τί φῆς σύ;
- 1444 Τοῦθ' ἕτερον αὖ μείζον κακόν.

1444b **Φε.**

Τί δ' ἦν ἔχων τὸν ἥττω

1445 λόγον σε νικήσω λέγων

τὴν μητέρ' ὡς τύπτειν χρεῶν;

Στ. Τί δ' ἄλλο γ' ἢ, ταῦτ' ἦν ποιῆς,

οὐδέν σε κωλύσει σεαυ-

τὸν ἐμβαλεῖν εἰς τὸ βάραθρον

1450 μετὰ Σωκράτους

καὶ τὸν λόγον τὸν ἥττω;

Ταυτὶ δι' ὑμᾶς, ὦ Νεφέλαι, πέπονθ' ἐγώ,

ὑμῖν ἀναθεὶς ἅπαντα τὰ μὰ πράγματα.

Χο. Αὐτὸς μὲν οὖν σαυτῷ σὺ τούτων αἴτιος,

1455 στρέψας σεαυτὸν εἰς πονηρὰ πράγματα.

Στ. Τί δήτα ταῦτ' οὐ μοι τότε ἡγορεύετε,

ἀλλ' ἄνδρ' ἄγροικον καὶ γέροντ' ἐπήρατε;

Χο. Ἡμεῖς ποιοῦμεν ταῦθ' ἐκάστοθ', ὄντιν' ἂν

γινῶμεν πονηρῶν ὄντ' ἐραστὴν πραγμάτων,

1460 ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν εἰς κακόν,

ὅπως ἂν εἰδῆ τοὺς θεοὺς δεδοικέναι.

Στ. ὦ μοι, πονηρὰ γ', ὦ Νεφέλαι, δίκαια δέ.

Οὐ γὰρ με χρῆν τὰ χρήμαθ' ἀδανεισάμην

ἀποστερεῖν. νῦν οὖν ὅπως, ὦ φίλτατε,

1465 τὸν Χαιρεφῶντα τὸν μιαρὸν καὶ Σωκράτη

ἀπολεῖς μετ' ἐμοῦ ἄλθων, οἱ σὲ κάμ' ἐξηπάτων.

Φε. Ἄλλ' οὐκ ἂν ἀδικήσαιμι τοὺς διδασκάλους.

Στ. Ναὶ ναί, καταιδέσθητι πατρῶον Δία.

Φε. Ἴδού γε Δία πατρῶον· ὡς ἀρχαῖος εἶ.

1470 Ζεὺς γάρ τις ἔστιν;

1470b **Στ.** Ἔστιν.

1470c **Φε.** Οὐκ ἔστ', οὐκ, ἐπεὶ

1471 Δῖνος βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξεληλακῶς.

Στ. Οὐκ ἐξελήλακ', ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' φόμην

διὰ τουτονὶ τὸν δῖνον. ὦμοι δείλαιος,

ὄτε καὶ σὲ χυτρεοῦν ὄντα θεὸν ἠγησάμην.

1475 **Φε.** Ἐνταῦθα σαυτῷ παραφρόνει καὶ φληνάφα.

Aristophanes, *Wolken* 1409-1475

Hierna verlaat Pheidippides het toneel. Strepsiades neemt wraak door Socrates' school in brand te steken. Tot de naar buiten vluchtende leerlingen en tot Socrates zelf zegt hij dat ze dit aan zichzelf te wijten hebben: dat komt ervan als je de goden niet eerbiedigt en je bezighoudt met onzinnig onderzoek.

Aantekeningen

1409	τουτί	= τουτο-ί; zie T2
1410	ἔγωγέ σ' εὐνοέω + <i>dat.</i>	zie T5 het beste met iemand voorhebben
1411	κάμῃ εὐνοέω τὸ τύπτειν	= καὶ ἐμὲ (T4) zie aantekening bij regel 1410 <i>uitleg van τοῦτ'</i>
1413	πῶς ἀθῶος + <i>gen.</i>	hoezo vrij van
1414	τοῦμόν καὶ μὴν κάγώ	= τὸ ἐμόν (T4) toch zeker = καὶ ἐγώ (T4)
1415	κλάω <i>t/m</i> δοκεῖς	<i>Dit vers is een imitatie van een vers uit Euripides' tragedie Alcestis. Dat het om een citaat gaat, blijkt alleen al uit het feit dat dit vers in een andere versmaat gesteld is dan de omringende regels. In deze tragedie krijgt Admetus te horen dat hij moet sterven. Als hij echter iemand bereid vindt om in zijn plaats te sterven, dan mag hij blijven leven. Hij vraagt dan aan zijn ouders of die in zijn plaats willen sterven, maar die weigeren dat. Admetus' vader, Pheres, zegt ter rechtvaardiging van zijn weigering: χαίρεις ὀρῶν φῶς, πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς; = "Jij vindt het fijn het licht te zien (= te leven); denk je dat je vader dat niet fijn vindt?" Uiteindelijk is Admetus' vrouw Alcestis bereid in de plaats van haar man te sterven. Toch heeft de tragedie een "happy end": als Heracles het paleis bezoekt en verneemt wat er gebeurd is, bevrijdt hij Alcestis uit de onderwereld. — Aristophanes bespot Euripides dikwijls in zijn komedies. jammeren, namelijk bij het krijgen van een pak slaag</i>
	κλάω	
1416	νομίζεσθαι	<i>de inf. is afhankelijk van φήσεις en zou in de directe rede het onpersoonlijk gebruikte νομίζεται zijn</i>

	νομίζεται + <i>A.c.I.</i>	het is gebruikelijk dat (<i>onpersoonlijk gebruik van het werkwoord</i>)
	τοῦργον	= τὸ ἔργον
	τοῦτο τοῦργον	<i>Dit verwijst naar κλάειν in de vorige regel.</i>
1417	δις παῖδες οἱ γέροντες δίς	<i>vul hierbij als persoonsvorm aan: εἰσὶν voor de tweede keer; deze gedachte, δις παῖδες οἱ γέροντες, komt vaker voor in de Griekse literatuur. Zo laat Sophocles een personage de regel zeggen: πάλιν γὰρ αὖθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνὴρ = "want een ouder wordende man wordt opnieuw kind".</i>
1418	τι	<i>onvertaald laten</i>
	κλάειν	<i>zie aantekening bij regel 1415</i>
1419	ὅσῳπερ	omdat
	δίκαιον	<i>vul hierbij als persoonsvorm aan: ἐστὶ</i>
1420	νομίζεται	<i>zie aantekening bij regel 1416</i>
1421	οὐκουν <i>vraagpartikel</i> ἀνὴρ	dan niet? <i>dit is het naamwoordelijk deel van het gezegde; het onderwerp is: ὁ τὸν νόμον θεὸς τοῦτον τὸ πρῶτον</i>
	νόμον τίθημι	een wet indienen
1422	ὥσπερ	net zoals; <i>te verbinden met ἀνὴρ in de vorige regel; je kunt de hele zin dus lezen als: οὐκουν ὁ τὸν νόμον τιθεὶς τὸ πρῶτον ἦν ἀνὴρ, ὥσπερ σὺ κἀγώ, etc.</i>
	κἀγώ	<i>zie aantekening bij regel 1414</i>
1423	ἤττόν τι	in mindere mate
	ἔξεστι	het is toegestaan
	κάμοι	= καὶ ἐμοὶ
	τὸ λοιπὸν	voor de toekomst
1424	θεῖναι νόμον	<i>zie aantekening bij regel 1421</i>
	τοῖς υἱέσιν	<i>dativus meervoud van ὁ υἱός</i>
	ἀντιτύπτω	terugslaan
1425	τὸν νόμον	<i>hiermee doelt Pheidippides op de nieuwe wet, genoemd in de regels 1423-1424</i>
	τεθῆναι	<i>inf. aor. pas. van τίθημι</i>
1426	ἀφίεμεν	<i>vul hierbij als object aan: τοσαύτας πλήγας; τοσαύτας pikt ὅσας uit de vorige regel op</i>
	ἀφίημι	kwijtschelden; <i>dit is een officiële juridische term</i>
	αὐτοῖς	<i>verwijst naar τοὺς πατέρας in regel 1424</i>

	προϊκα <i>bijwoord</i>	gratis
	συγκεκόφθαι	<i>inf. perf. pas. van συγκόπτω</i>
	συγκόπτω	helemaal in elkaar slaan
1427	ὁ ἀλεκτρυών, ἀλεκτρυόνης	haan
	τᾶλλα	= τὰ ἄλλα (T4)
	τὸ βοτόν	dier
	ταυτί	= ταυτα-ί; <i>zie T2</i>
1429	ψήφισμα γράφω	een wetsvoorstel indienen
1430	ὁ ἀλεκτρυών, ἀλεκτρυόνης	<i>zie de aantekening bij regel 1427</i>
	ἅπαντα	<i>acc. van betrekking</i>
	μιμεῖ	<i>zie T6</i>
1431	ἡ κοπρός	roep
	κάπι	= καὶ ἐπὶ
1432	ταυτόν	= τὸ αὐτό
	ὦ τᾶν	beste man
1433	πρὸς ταῦτα	daarom; <i>Strepsiadēs doelt op de nieuwe wet die Pheidippides wil uitvaardigen (zie r. 1423-1424)</i>
	εἰ δὲ μή	want anders
	αἰτιάομαι	zichzelf voor het hoofd slaan
1434	δίκαιός εἰμι + <i>inf.</i>	ik heb het recht om ...
1435	γένηταί σοι	<i>vul als onderwerp aan: υἱός</i>
1434-35	ἐπεὶ <i>t/m</i> υἱόν	<i>De redenering is hier sterk elliptisch. Strepsiadēs bedoelt het volgende: "Net zoals ik het recht heb om jou te slaan <en daarna teruggeslagen te worden door jou>, zul jij het recht hebben jouw zoon te slaan <en daarna op jouw beurt door hem geslagen te worden>."</i>
1436	ἔμοι	<i>dat. van handelende persoon, te verbinden met κεκλαύσεται (zie volgende aantekening)</i>
	κεκλαύσεται	<i>fut. exactum 3 ev. pas. van κλάω, onpersoonlijk gebruikt; letterlijk vertaald: er zal gejammerd zijn</i>
	κλάω	<i>zie aantekening bij regel 1415</i>
	ἐνέχανον	<i>aoristus van ἐγχάσκω – grijnzen (van leedvermaak)</i>
	τεθνήξω	<i>fut. exactum van τέθνηκα: ik zal dood zijn</i>
1437	ᾧνδρες	= ὦ ἄνδρες
	ᾧνδρες ἤλικες	<i>Strepsiadēs richt zich hier tot het publiek</i>
1438	κάμοιγε	= καὶ ἔμοιγε

	τούτοισι	= τούτοις (zie T1); <i>Strepsiades</i> doelt hier op <i>Pheidippides</i> en diens leeftijdgenoten
	συγχωρέω + <i>dat.</i> + <i>acc.</i>	iemand (= <i>dat.</i>) gelijk geven wat betreft (= <i>acc.</i>)
	τάπεικῆ ἐπεικῆς	= τὰ ἐπεικῆ billijk, redelijk
1439	κλάω	zie aantekening bij regel 1415
1440	χάτέραν ἢ γνώμη ἀπὸ ... ὀλοῦμαι	= καὶ ἑτέραν punt (<i>in een discussie</i>) = ἀπολοῦμαι (<i>tmesis: het praeverbium ἀπο- staat los van het werkwoord waar het bij hoort</i>)
	ἀπολοῦμαι	<i>fut. med. van ἀπόλλυμι</i>
	γὰρ	<i>vertaal:</i> houd alsjeblieft je mond, want ...
1441	καὶ μὴν καὶ <i>t/m</i> πέπονθα	welnee man <i>vul in gedachten als voorwaardelijke bijzin aan:</i> "als je me laat uitpraten" zie T6
	ἀχθέσει πέπονθα	<i>perf. van πάσχω</i>
1442	ἐπωφελέω	= ὠφελέω
1444	τοῦθ' ἕτερον ἦν	<i>vul aan als persoonsvorm:</i> ἐστίν = εἰ ἂν
1444-45	τὸν ἦττω λόγον	zie de inleiding
1446	τὴν μητέρ' ὥς	<i>lees:</i> ὥς τὴν μητέρα
1445-49	λόγον <i>t/m</i> ἦττω	<i>deze regels zijn korter dan de voorafgaande, omdat er hier een ander metrum gebruikt wordt</i>
	χρεῶν	<i>vul als persoonsvorm aan:</i> ἐστίν
1447	ἦν	zie aantekening bij regel 1444
1449	οὐδέν σε κωλύσει + <i>inf.</i>	(<i>letterlijk:</i> niets zal verhinderen dat jij =) er blijft als enige mogelijkheid over dat jij ravijn; <i>hiermee doelt Strepsiades op een ravijn bij de stadsmuur van Athene waarin (de lijken van terechtgestelde) misdadigers werden gegoooid</i>
	τὸ βάραθρον	
1452	ταυτὶ πέπονθα	= ταυτα-ἰ; zie T2 zie aantekening bij regel 1441
1453	ἀνατίθημι	toevertrouwen
	τὰμὰ	= τὰ ἐμὰ
1454	σὺ	<i>vul als persoonsvorm aan:</i> εἶ
1456	τότ'	<i>Strepsiades doelt op het moment dat de Wolken hem aanspoorden bij Socrates in de leer te gaan</i>
1457	ἐπαίρω	aanmoedigen
1458-59	ὄντιν' ἂν γνῶμεν	<i>vertaal alsof er staat:</i> ὅταν τινὰ γνῶμεν

1461	εἰδῆ δεδοικέναι	<i>con. 3 ev. van οἶδα</i> <i>inf. perf. van δέδοικα</i>
1462	ῥῆμοι πονηρά	lieve help <i>vul aan als persoonsvorm: ἐστί</i>
1463	ἀδανεισάμην δανείζομαι	= ἄ ἐδανεισάμην lenen
1464	ὅπως + <i>ind.fut.</i> φίλτατε	zorg ervoor dat <i>hier richt Strepsiades zich tot zijn zoon Pheidippides</i>
1465	ὁ Χαιρεφῶν	Chaerephon (<i>een medestander van Socrates</i>)
1466	ἀπολῶ ῥθῶν κᾶμ'	<i>fut. van ἀπόλλυμι</i> = ἐλθῶν (<i>prodelisie</i>) = καὶ ἐμέ
1468	καταιδέσθητι καταιδέομαι + <i>acc.</i>	<i>imperat. aor. ev. van καταιδέομαι</i> eerbied hebben voor
1469	ἰδού ἀρχαῖος	moet je nou eens horen! ouderwets
1471	ὁ Δῖνος	Draaikolk; <i>tijdens het eerste gesprek met Socrates had Strepsiades van Socrates geleerd dat niet Zeus de macht heeft in de hemel, maar Dinos (= Draaikolk)</i>
1473	ἐξελήλακα τουτονὶ τουτονὶ τὸν δῖνον	<i>perf. act. van ἐξελαύνω</i> <i>zie T2</i> <i>bij de ingang van Socrates' denkfabriek stond een aardewerken pot (δῖνος)</i>
1474	σὲ	<i>hiermee spreekt Strepsiades tot de in regel 1473 genoemde aardewerken pot (δῖνος). Naast de betekenis draaikolk heeft δῖνος ook de betekenis</i> aardewerken pot
1475	χυτρεοῖς παραφρονέω φληναφάω	van aardewerk gemaakt onzin uitkramen wartaal uitslaan